

RESSÒ DE LA PARAULA

El primer fruit: la carn del Verb (V)

La celebració de Nadal va entrar en la pràctica de l'Església mitjançant la cristianització d'una festa pagana. Avui s'escolten moltes veus que denuncien que Nadal s'està convertint en una celebració cada vegada més pagana. ¿Un pagà ens podrà dir avui que no hi ha motiu per queixar-se, ja que en realitat la festa torna al seu origen? En certa manera tindria raó, però la majoria d'aquelles veus no denuncien que el món torni a ser pagà, sinó que es vulgui mantenir la festa, que la història va transformar, buidant-la a posta de tot sentit.

A Charles Péguy no li agradaven les contínues queixes o crítiques contra el món, que solien (i solen) sentir-se des de l'Església. Ell deia que el món camina «tranquil» sense Jesucrist, que el nostre missatge no li concerneix. No veia que el món caminés desesperat perquè no coneix Crist. El món no era absolutament culpable de la descristianització. Ens queixem, però —diria ell— la culpa és nostra, que hem perdut l'experiència del misteri, del seu sentit i del seu anunci. Per tant, també hem perdut la vivència de la gràcia. Hem substituït el misteri cristià per construccions d'idees (ideologies) merament estètiques o moralistes.

Si la seva interpretació és certa, mereixem aquell retret de Jesús: «això que feu també ho fan els pagans» (cf. Mt 5,47). I la veritat és que sovint no sabem dir què aporta d'original a aquest món el nostre ésser i el nostre missatge: només ens presentem com una força que se suma a unes altres, un voluntariat més, per millorar el món.

Concretament, ¿en què es diferencia un Nadal pagà, viscut amb bona voluntat, amb bons sentiments i amb gestos altruistes i solidaris, d'un Na-

dal autènticament cristià? No és que vulguem distingir-nos dels altres. El que desitgem és tenir clar el que som, perquè si en dubtem o no ho sabem s'entendrà immediatament que els nostres gestos i les nostres paraules siguin estèrils.

Charles Péguy, que venia d'un humanisme i una ètica «pagana», després de la seva conversió, mirava l'Església amb ulls molt crítics. Un dels signes que demostraven als seus ulls que havíem perdut l'experiència i la transmissió del misteri era que no vivíem l'Encarnació del Verb amb totes les seves conseqüències. Escrivia fa anys José Luis Martín Descalzo sobre el poeta:

«Va ser testimoni de la fe perquè caminava pel sobrenatural com per casa seva. O més exactament: perquè va saber descobrir-nos que el sobrenatural és la nostra casa. El dogma de l'Encarnació era per a Péguy quelcom més veritable i manejable que la taula de multiplicar. I a la llum del petit Déu que es fa carn a Betlem, veu multiplicar-se el sentit de la vida cristiana... “El sobrenatural és ahora carn”... “Tota ànima que se salva, salva ahora el seu cos”... “Betlem és un Nadal etern que ja no tindrà fi”» (cf. Intr. a *Palabras cristianas*, Salamanca, 1964, 15).

Allò més sorprenent de la nostra fe és que puguem afirmar que Jesús, el Fill de Déu, sigui un fruit, el fruit excels, de la humanitat, de la nostra humanitat. És a dir, amb paraules de sant Pau, «que Jesucrist naixés de dona».

La gràcia, l'amor de Déu, avui com al llarg de la història, «és carnal», està impregnat d'humanitat concreta. I aquesta humanitat on Déu es fa visible és la més senzilla i humil.

La carn del Verb de Déu, el que va dir, va viure i va estimar; el que avui continua dient, vivint i estimant, això és la nostra identitat; aquesta és la font de la nostra fecunditat.

† Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

LES RAONS DE CREURE

La fe no és una doctrina (I)

Per poder respondre serenament a la pregunta si l'opció cristiana és una renúncia a l'exercici del pensament cal, abans, poder explicar en què consisteix pensar, però aquesta pregunta, cabdal en la història de la filosofia és senzillament, oceànica, ha estat contestada de tantes diverses maneres que seria molt fatigós per al lector fer-ne una breu síntesi. La fe no és una

doctrina, ni una filosofia, però si un do que exigeix el pensament, que crida la raó, que suplica el treball del logos. Pensar no és una tècnica, és un art i les quatre principals eines del pensament són l'admiració, l'elecció, la distinció i la contradicció. Tot acte de pensar s'inaugura amb una acte d'admiració, que és com una anticipació del que es va a descobrir, un saber que no se sap.

L'admiració proporciona un estat que condueix a plantejar-se problemes, a fer-se preguntes, a interrogar-se, a mirar de cercar possibles solucions. Sòcrates feia pensar perquè interrogava els seus oients.

Jesús deixa moltes respostes obertes, moltes afirmacions paradoxals que han generat molt pensament al llarg dels segles.

Francesc Torralba, doctor en Teologia

ECO DE LA PALABRA

El primer fruto: la carne del Verbo (V)

La celebración de la Navidad entró en la práctica de la Iglesia mediante la cristianización de una fiesta pagana. Hoy se escuchan muchas voces que denuncian que la Navidad se está convirtiendo en una celebración cada vez más pagana. ¿Un pagano nos podrá decir hoy que no existe motivo para quejarse, ya que en realidad la fiesta vuelve a su origen? En cierto modo tendría razón, pero la mayoría de aquellas voces no denuncian que el mundo vuelva a ser pagano, sino que se quiera mantener la fiesta, que la historia transformó, vaciándola adrede de todo sentido.

A Charles Péguy no le gustaban las continuas quejas o críticas contra el mundo, que solían (y suelen) escucharse desde la Iglesia. Él decía que el mundo camina «tranquilo» sin Jesucristo, que nuestro mensaje no le concierne. No veía que el mundo anduviese desesperado porque no conoce a Cristo. El mundo no era absolutamente culpable de la descristianización. Nos quejamos, pero —diría él— la culpa es nuestra, que hemos perdido la experiencia del misterio, de su sentido y de su anuncio. Por tanto también hemos perdido la vivencia de la gracia. Hemos sustituido el misterio cristiano por construcciones de ideas (ideologías) meramente estéticas o moralistas.

Si su interpretación es cierta, merecemos aquel reproche de Jesús «eso que hacéis también lo hacen los paganos» (cf. Mt 5,47). Y la verdad es que muchas veces no sabemos decir qué aporta de original a este mundo nuestro ser y nuestro mensaje: sólo nos presentamos como una fuerza que se suma a otras, un voluntariado más, para mejorar el mundo.

Concretamente, ¿en qué se diferencia una Navidad pagana, vivida con buena voluntad, con buenos sentimientos y con gestos altruistas y solidarios, de una Navidad auténticamente cristiana? No es que queramos distinguirnos de los demás. Lo que deseamos es tener claro lo que somos, porque si dudamos o no lo sabemos se entenderá inmediatamente que nuestros gestos y nuestras palabras sean estériles.

Charles Péguy, que venía de un humanismo y una ética «pagana», tras su conversión miraba a la Iglesia con ojos muy críticos. Uno de los signos que demostraban a sus ojos que habíamos perdido la experiencia y la transmisión del misterio era que no vivíamos la Encarnación del Verbo con todas sus consecuencias. Escribía hace años José Luis Martín Descalzo sobre el poeta:

«Fue testigo de la fe porque andaba por lo sobrenatural como por su casa. O más exactamente: porque supo descubrirnos que lo sobrenatural es nuestra casa. El dogma de la Encarnación era para Péguy algo más verdadero y manejable que la tabla de multiplicar. Y a la luz del pequeño Dios que se hace carne en Belén, ve multiplicarse el sentido de la vida cristiana... “Lo sobrenatural es a la vez carnal”... “Toda alma que se salva, salva a la vez su cuerpo”... “Belén es una Navidad eterna que ya no tendrá fin”» (Intr. a *Palabras cristianas*, Salamanca, 1964, 15).

Lo más sorprendente de nuestra fe es que podamos afirmar que Jesús, el Hijo de Dios, sea un fruto, el fruto excelso, de la humanidad, de nuestra humanidad. Es decir, con palabras de san Pablo, «que Jesucristo naciera de mujer».

La gracia, el amor de Dios, hoy como a lo largo de la historia, «es carnal», está impregnado de humanidad concreta. Y esta humanidad donde Dios se hace visible es la más sencilla y humilde.

La carne del Verbo de Dios, lo que dijo, vivió y amó; lo que hoy sigue diciendo, viviendo y amando, eso es nuestra identidad; esa es la fuente de nuestra fecundidad.

† **Agustí Cortés Soriano**
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

VIDA DIOCESANA

2a Setmana de la Bíblia: «viva i eficaç»

Va tenir lloc del 27 de novembre al 3 de desembre, sota l'empenta de les deu diòcesis catalanes, amb alguns actes més o menys notables però, sobretot, prioritant la presència capil·lar de la Bíblia en actes a les parròquies, comunitats, grups, etc.

Al Bisbat de Sant Feliu de Llobregat s'han organitzat tres actes de caràcter ecumènic: una xerrada-col·loqui a la Parròquia de Sant Pere de Gavà; un diàleg ecumènic al voltant de la Bíblia a la Parròquia de Santa Magdalena d'Esplugues de Llobregat; una xerrada-debat a la Catedral de St. Llorenç. Una experiència molt gratificant, aquesta de poder parlar de la Paraula de Déu, en la qual ens sentim identificats tots els cristians.

També la Bíblia com a pregària privilegiada ha ocupat un lloc important a les nostres celebracions, amb lectures orants de la Paraula (*lectio divina*) a la Basílica de Santa Maria de Vilafranca del Penedès, a la Parròquia de Santa Eulàlia de Pallejà i a la Parròquia de Sant Josep de Sant Vicenç dels Horts.

El «Diumenge de la Paraula», 3 de desembre, la processó, benedicció i entronització de la Bíblia es

Bíblia entronitzada a la Capella del Santíssim de la Catedral

va realitzar a la Catedral de Sant Llorenç i a la majoria de les parròquies i centres de culte de la diòcesi. D'aquesta manera se subratlla la centralitat de la Paraula de Déu a la nostra fe, a la litúrgia i a la missió de l'Església.

L'acte potser més extraordinari va ser el pelegrinatge bíblic realitzat a Montserrat el darrer dia, 3 de desembre. Després de la participació a la missa conventual, va tenir lloc un acte bíblic-musical a la Sala de la façana. Salmos i profetes, especialment Isaïes, van teixir un fil conductor de cants, in-

terpretats per alguns solistes i acompanyats a les tornades per tots els assistents. També es va poder visitar el Museu Bíblic i Dipòsit de Sant Millan, amb la guia del P. Antoni Pou, monjo de Montserrat i membre del Secretariat d'Animació Bíblica de la Pastoral. La xerrada del P. Ramon Ribera «Què aporta la Bíblia al lector del s. XXI?» i el res de vespres van cloure el pelegrinatge.

Totes les iniciatives desenvolupades van permetre de comprovar la vida i eficàcia de la Paraula de Déu a la vida de l'Església.

Diàleg ecumènic a la Pquia. Santa Magdalena d'Esplugues

Acte bíblic-musical a Montserrat

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «Us convido a mantenir fixa la mirada en el Senyor Jesucrist per aprendre d'Ell a estimar amb tot el cor» (30 d'octubre).

@Pontifex: «Aprèn de la meravella, cultiva la sorpresa. Viu, estima, creu. I, amb la gràcia de Déu, mai no et desesperis» (30 d'octubre).

@Pontifex: «Que la Verge Maria ens ajudi a fer el primer pas cada dia, per construir la pau en l'amor, en la justícia i en la veritat» (31 d'octubre).

@Pontifex: «Estimats amics, al món hi calen sants i tots nosaltres, sense excepció, estem cridats a la santedat. No tingueu por!» (1 de novembre).

S'ha editat la primera Memòria anual d'activitats

Aquesta publicació que veu la llum un mes després de la Jornada de Germanor, té una doble motivació. Per un costat, el compromís de transparència davant tothom, no només davant els ulls del mateixos fidels, membres de l'Església, sinó també davant la mirada de la societat en general: és un compromís evangèlic de sinceritat i honradesa. Per altre costat, si ja sabem que sovint l'Església i la seva vida resulta desconeguda per a molts, encara ho és més si parlem de la nostra Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat en concret. Tot i que existeix des de l'any 2004, quan va ser creada, com resultat de la divisió de l'antiga Diòcesi de Barcelona en tres diòcesis diferents, encara avui, després d'uns anys de vida, advertim la conveniència de donar-nos a conèixer com a Església Particular.

En les pàgines d'aquest quadern, que s'ha distribuït a totes les parròquies de la Diòcesi, als ajuntaments, mitjans de comunicació locals, etc., es troben informacions bàsiques del bisbat, dades econòmiques dels ingressos i despeses, i diversos testimoniatges de vida de l'activitat de l'Església diocesana en diversos àmbits.

Bon i Sant Nadal 2017

La força ve de dalt,
com la pluja i la llavor.
L'arbre neix de la terra
oberta i treballada.
Els fruits són do d'amor,
que des de les nostres mans
tornen al cel com ofrena agraïda.

Feliç i bon Nadal,

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

**Compartiment de la Nativitat
del Retable de la Mare de Déu del Roser.
Primer quart del s. XVII.
Autoria atribuïda a Joan Basi,
Pquia. Sta. Maria de Corbera de Llobregat**

▶ **Vetlla de la Immaculada.** Un any més, les delegacions de Pastoral de Joventut de les diòcesis de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa, van convocar els joves a una vetlla de pregària a la Mare de Déu, a la Basílica de la Mercè, en la vigília de la Immaculada. Va haver-hi temps per a la pregària, amb el rés dels dos primers misteris de goig del rosari; per als testimoniatges, amb el d'una jove siriana i una parella de promesos; i per a la reflexió, amb les paraules del bisbe de Terrassa, Josep Àngel Saiz.

Una trentena de joves de la diòcesi de Sant Feliu van assistir a

la Vetlla (veure foto) i, juntament amb els altres joves presents que omplien la Basílica de la Mercè de Barcelona, van rebre la benedicció final per part de tots els bisbes i bisbes auxiliars de les tres diòcesis.

▶ **Recés d'Advent del clergat.** Tots els preveres i diaques de la diòcesi van realitzar la seva convocatòria mensual, amb accent de recés, el passat 12 de desembre, a la Residència Mare Ràfols de Vilafranca del Penedès. El nou bisbe auxiliar de Barcelona, Sergi Gordo, va conduir la matinal de recés i ho va fer a partir de l'evangeli de les Noces de Canà. La reflexió sobre aquest pasatge, que evoca la intercessió de la Mare de Déu i tot el simbolisme del millor vi, el Senyor, es va posar en relació amb el temps d'Advent i diverses referències que hi fa el papa Francesc a l'ex-

hortació apostòlica *Evangelii Gaudium*.

▶ **Amb els equips de pastoral de les escoles.** Dilluns 4 de desembre, a la tarda, va tenir lloc a la Casa de l'Església una trobada amb els equips de pastoral de les escoles cristianes del Bisbat de Sant Feliu de Llobregat. Aquesta reunió, promoguda per les delegacions d'Ensenyament i de Joventut, va resultar encoratjadora i amb propostes concretes per avançar en l'anunci i la vivència de la fe en el marc escolar.

AGENDA

▶ Missa de Nadal.

El bisbe Agustí, amb el desig de celebrar amb els feligresos de tota la diòcesi les festes més significatives del calendari litúrgic, com ara el Nadal o la Pasqua de Resurrecció, normalment es trasllada en dates com aquestes a temples de diverses poblacions de la diòcesi, ajudant així també als preveres que atenen diverses parròquies. Enguany presidirà l'Eucaristia del dia de Nadal, demà 25 de desembre, a la Parròquia de Sant Jaume, de Moja, a les 12 h.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

25. □ Dilluns (lit. hores: 4a setm.) [Nit: Is 9,1-6 / SI 95 / Tt 2,11-14 / Lc 2,1-14. Alba: Is 62,11-12 / SI 96 / Tt 3,4-7 / Lc 2,15-20. Dia: Is 52,7-10 / SI 97 / He 1,1-6 / Jo 1,1-18 (o bé, més breu: 1,1-5.9-14)]. Nadal de Nostre Senyor Jesucrist, a Betlem de Judà. També: Mare de Déu de Betlem o del Pessebre; santa Anastàsia, mr. (s. IV); santa Eugènia, vg. i mr.

26. ■ Dimarts [Fets 6,8-10;7,54-60 / SI 30 / Mt 10,17-22]. Sant Esteve, diaca i primer mr. (35) a Jerusalem; sant Dionís, papa (259-268) i mr.; sant Zòsim, papa (grec, 417-418).

27. □ Dimecres [1Jo 1,1-4 / SI 96 / Jo 20,2-8]. Sant Joan, apòstol i evangelista, fill de Zebedeu, vident de Patmos, venerat a Efes (†100); sant Teodor, monjo; santa Nicaret, vg.

28. ■ Dijous [1Jo 1,5-2,2 / SI 123 / Mt 2,13-18]. Sants Innocents, màrtirs a Betlem i rodalia; santa Dòmina, vg. i mr.; sant Abel, fill d'Adam i Eva.

29. □ Divendres [1Jo 2,3-11 / SI 95 / Lc 2,22-35]. Sant Tomàs Becket (1118-1170), bisbe de Canterbury i màrtir; sant David (s. XIX aC), rei de Judà i d'Israel, i profeta, conqueridor de Sió; sant Tròfim, bisbe.

30. □ Dissabte [1Jo 2,12-17 / SI 95 / Lc 2,36-40]. Sant Mansuet, mr.; sant Rainer, bisbe; santa Anísia, mr.; sant Fèlix I, papa (269-274) i mr.; beat Raül, abat.

31. □ Diumenge vinent, la Sagrada Família: Jesús, Maria i Josep (lit. hores: 1a setm.) [Sir 3,3-7.14-17a / SI 127 / Col 3,12-21 / Lc 22,22-40 (o bé, més breu: 2,22.39-40)]. O bé: Gn 15,1-6;21,1-3 / SI 104 / He 11,8.11-12.17-19 / Lc 2,22-40 (o bé, més breu: 2,22.39-40)]. Sant Silvestre I, papa (romà, 314-335) i mr.; santa Coloma, vg. i mr.; santa Melània la Jove; sant Sabinià, bisbe i mr.

Diumenge IV d'Advent

COMENTARI

Preparant el Nadal amb Maria de Natzaret

Anunciació d'Efrén Ordóñez. Oli sobre tela, 1985 (Mèxic)

El dissenyi de Déu sovint trenca els esquemes humans: és el cas del rei David. *Quan el rei s'hagué traslladat al seu palau, amb plena lògica humana va pensar: Jo visc en un palau de cedre mentre l'Arca de Déu està en un envelat.*

El profeta, sense consultar Déu, li diu: *Fes tot el que es proposi el teu cor; tens amb tu el Senyor.*

Llavors el Senyor li dona a Natan un encàrrec per a David: *Tu m'has de fer un casal per residir-hi? Ben al contrari: El Senyor et farà un casal. Et donaré per successor un descendent, sortit de les teves entranyes. Jo li seré pare, i ell serà per a mi un fill.*

Aquest fill descendent de David mostrarà a Bet-Lehem, Natzaret i Jerusalem, que Déu té un altre sentit de la dignitat.

La carta als Romans —carta magna de Pau— té la seva cloenda quan, havent dit que la seva glòria és el *servei de Crist, nostre Senyor* (15,18), fa llargues recomanacions i salutacions finals per acabar amb aquesta doxologia final: *Glòria a Aquell qui té el poder de confirmar-vos en la Bona Nova que us anuncio de Jesucrist i que és la Revelació del pla de Déu.*

Amb l'esperança i compromís apostòlic que de debò sigui *posat a l'abast de tots els pobles.*

Els anomenats «evangelis de la infància» narren els orígens de Jesús contemplats a la llum de l'experiència pasqual dels seus deixebles. Amb la fe en Crist, viu i operant en la Comunitat post-pasqual, van anar descobrint la identitat humana i divina de Jesucrist en la qual Maria de Natzaret va tenir un paper decisiu.

Endinsar-nos en el misteri de l'Anunciació és entrar en el Misteri de l'Encarnació de Déu.

Per a aquest Projecte Salvador ha volgut Déu comptar amb la lliure col·laboració d'una noia que li donarà el seu «sí» més absolut. Un «sí» que és molt més un «sí» al Projectista —Déu— que no pas un «sí» a un projecte concret que de fet l'àngel Gabriel no li explica.

Mn. José Luis Arín

▶ Lectura del segon llibre de Samuel (2Sa 7,1-5.8b-12.14a.16)

Quan el rei David s'hagué traslladat al seu palau, després que el Senyor l'hagué deixat en pau de tots els enemics que tenia al voltant, digué al profeta Natán: «Mira, jo visc en un palau de cedre, mentre l'arca de Déu està en un envelat.» Natán digué al rei: «Vés, fes tot el que es proposi el teu cor; tens amb tu el Senyor.» Però aquella nit Natán rebé aquesta paraula del Senyor: «Vés, digues a David, el meu servent: «Això diu el Senyor: Tu m'has de fer un casal per a residir-hi? Jo t'he pres del clos del ramat, de guardar les ovelles i les cabres, per fer-te cap del meu poble Israel. He estat amb tu en totes les campanyes que has emprès, he derrotat els teus enemics i t'he donat una anomenda com la dels més famosos de la terra. He destinat un lloc per al meu poble Israel, l'hi he plantat perquè hi visqui sense por, i no l'oprimiran més els perversos com ho havien fet abans, durant el temps en què vaig enviar jutges per governar Israel, el meu poble. A tu, et deixaré en pau de tots els teus enemics. I ara el Senyor t'anuncia que et farà un casal. Quan t'arribarà l'hora de reposar amb els teus pares et donaré per successor un descendent, sortit de les teves entranyes, i consolidaré el seu regne. Jo li seré pare, i ell serà per a mi un fill. El teu casal, la teva dinastia, es perpetuarà davant meu, el teu tron es mantindrà per sempre.»

▶ Salm responsorial (88)

R. *Senyor, cantaré tota la vida els vostres favors.*

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 16,25-27)

Germans: Glòria a aquell qui té el poder de confirmar-vos en la bona nova que us anuncio, en allò que proclamo de Jesucrist, que és la revelació del pla de Déu, amagat en el silenci dels segles, però que ara ha sortit a la llum, per la decisió del Déu etern, d'acord amb els escrits profètics, i ha estat posat a l'abast de tots els pobles perquè siguin obedients a la fe. Déu és l'únic ple de saviesa. Glòria a ell eternament per Jesucrist. Amén.

▶ Lectura de l'evangelí segons sant Lluc (Lc 1,26-38)

En aquell temps, Déu envià l'àngel Gabriel a un poble de la Galilea anomenat Natzaret, per dur un missatge a una noia, promesa amb un descendent de David, que es deia Josep, i el nom de la noia era Maria. L'àngel entrà a casa d'ella i li digué: «Déu te guard, plena de gràcia, el Senyor és amb tu.» Ella es torbà en sentir aquestes paraules, i pensava per què la saludava així. Però l'àngel li digué: «No tinguis por, Maria; Déu t'ha concedit el seu favor. Tindràs un fill i li posaràs el nom de Jesús. Serà gran i l'anomenaran Fill-de-l'Altíssim. El Senyor Déu li donarà el tron de David, el seu pare, serà rei del poble d'Israel per sempre, i el seu regnat no tindrà fi.» Maria preguntà a l'àngel: «Com pot ser, això, si jo no tinc marit?» L'àngel li respongué: «L'Esperit Sant vindrà sobre teu, i el poder de l'Altíssim et cobrirà amb la seva ombra; per això el fruit sant que naixerà l'anomenaran Fill de Déu. També la teva parenta, Elisabet, ha concebut un fill a la seva edat; ella que era tinguda per estèril ja es troba al sisè mes, perquè a Déu res no li és impossible.» Maria va respondre: «Sóc l'esclava del Senyor: que es compleixin en mi les teves paraules.» I l'àngel es va retirar.

▶ Lectura del segundo libro de Samuel (2Sa 7,1-5.8b-12.14a.16)

Cuando el rey David se estableció en su casa, y el Señor le hubo dado reposo de todos sus enemigos de alrededor, dijo al profeta Natán: «Mira, yo habito en una casa de cedro, mientras el Arca de Dios habita en una tienda». Natán dijo al rey: «Ve y haz lo que desea tu corazón, pues el Señor está contigo». Aquella noche vino esta palabra del Señor a Natán: «Ve y habla a mi siervo David: «Así dice el Señor: ¿Tú me vas a construir una casa para morada mía? Yo te tomé del pastizal, de andar tras el rebaño, para que fueras jefe de mi pueblo Israel. He estado a tu lado por donde quiera que has ido, he suprimido a todos tus enemigos ante ti y te he hecho tan famoso como los grandes de la tierra. Dispondré un lugar para mi pueblo Israel y lo plantaré para que resida en él sin que lo inquieten, ni le hagan más daño los malvados, como antaño, cuando nombraba jueces sobre mi pueblo Israel. A ti te he dado reposo de todos tus enemigos. Pues bien, el Señor te anuncia que te va a edificar una casa. En efecto, cuando se cumplan tus días y reposes con tus padres, yo suscitaré descendencia tuya después de ti. Al que salga de tus entrañas le afirmaré su reino. Yo seré para él un padre y él será para mí un hijo. Tu casa y tu reino se mantendrán siempre firmes ante mí, tu trono durará para siempre.»

▶ Salmo responsorial (88)

R. *Cantaré eternamente las misericordias del Señor.*

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos (Rom 16,25-27)

Hermanos: Alabemos al Señor, que puede consolidaros según mi Evangelio y el mensaje de Jesucristo que yo proclamo, conforme a la revelación del misterio mantenido en secreto durante siglos eternos y manifestado ahora mediante las escrituras proféticas, dado a conocer según disposición del Dios eterno, para que todas las gentes llegaran a la obediencia de la fe; a Dios, único Sabio, por Jesucristo, la gloria por los siglos de los siglos. Amén.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 1,26-38)

En el mes sexto, el ángel Gabriel fue enviado por Dios a una ciudad de Galilea llamada Nazaret, a una virgen desposada con un hombre llamado José, de la casa de David; el nombre de la virgen era María. El ángel, entrando en su presencia, dijo: «Alégrate, llena de gracia, el Señor está contigo». Ella se turbó grandemente ante estas palabras y se preguntaba qué saludo era aquel. El ángel le dijo: «No temas, María, porque has encontrado gracia ante Dios. Concebirás en tu vientre y darás a luz un hijo, y le pondrás por nombre Jesús. Será grande, se llamará Hijo del Altísimo, el Señor Dios le dará el trono de David, su padre; reinará sobre la casa de Jacob para siempre, y su reino no tendrá fin». Y María dijo al ángel: «¿Cómo será eso, pues no conozco varón?». El ángel le contestó: «El Espíritu Santo vendrá sobre ti, y la fuerza del Altísimo te cubrirá con su sombra; por eso el Santo que va a nacer será llamado Hijo de Dios. También tu pariente Isabel ha concebido un hijo en su vejez, y ya está de seis meses la que llamaban estéril "porque para Dios nada hay imposible". María contestó: «He aquí la esclava del Señor; hágase en mí según tu palabra». Y el ángel se retiró.